

Metoda în catehezație.

Adunându-ne astăzi la conferința catehetică de toamnă, am socotit folositor să vă întrețin câteva clipe asupra metodei școlii active și a metodel treptelor formale sau psihologice, cari își dispută deopotrivă îndreptățirea la predarea învățământului religios în școala primară.

Cauza primordială a anarhiei morale sociale de azi este tocmai lipsa de creștere religioasă-morală, ce ar trebui să se realizeze prin catehezație, prin învățământul religioasă. Mânecând dela acest punct de vedere ni se impune tot mai mult intensificarea Catehezației. Funcționarea catehetică, făcând parte integrantă din derăgătorla pastorală, putem afirmă, că nu ne putem imagina un păstor de suflete bun, de model, care să abandoneze și să se desintereseze de catehezație.

Scopul învățământului religios în școala populară este 1. formarea caracterului religios-moral la elevi, apoi 2. să pregătească din elevi creștini luminați; creștini cari să-și cunoască temeinic religiunea străbună și să lupte pentru ea în contra rătăcirilor de multe feluri. Scopul nostru este să formăm oameni întregi, dintr'o bucată și nu trestii slăbănoage, bătute și îndoite de toate vânturile rătăcirilor din lume.

Pentruca învățământul religioasă să-și ajungă scopul și să dea roadele cuvenite, este necesar să avem o metodă de predare. Ceea ce este unealta în mâna muncitorului, aceea este și metoda în catehezație. Este un sistem, un plan după care lucrăm. Pentruca învățământul să-și ajungă scopul.

1. Metoda mai veche și mai clasică în învățământul religioasă este metoda treptelor formale. Este construită după principiile pedagogice Herbart—Ziller din Germania. La noi a profesat-o Teologul Ștefanelli dela Fac. Teol. din Cernăuți, precum și de Iscusitul catechet Dr. Petru Barbu din C. Sebeș și vrednicul fiu

(Continuarea în pag. II-a)

La patruzeci de ani.

Martii în 20 Oct. a. c. au avut întâlnire în Arad 8 preoți venerabili, cari înainte cu 4 decenii au terminat cursurile teologice la Seminarul nostru din Arad.

Și cu sufletele încărcate de nădejdi mari, s'au împrăștiat tinerii preoți pe întinsul epărhiei noastre înainte cu 4 decenii ca, pedeoparte, să răspândească principiile curate ale credinței noastre ortodoxe, iar pe de altă parte să fie străjeri neadormiți ai națiunii noastre aici la granițele etnice ale limbei strămoșești.

Patru decenii s'au scurs de atunci în neantul veciniei, și din falanga tinerilor de atunci, cei rămași în viață, încărcati de ani și căliți în focul experienței, au venit pe câteva momente la izvorul de unde au plecat, ca toți împreună să se inspire de noi puteri și pe aripile trecutului să-și evoce în memorie amintirile și zbuciumul vieții petrecută în slujba Domnului.

Cei 8 preoți: Cornea din Bătania, Popovici din Berechiu, Motorca din Agriș, Micleța din Cuediu, Popovici din Bărzava, T. Peșian din Aljos, Ilie Lucața din Șebiiș (Bihor), Gh. Papp din Nimoești (Bihor) au servit la ora 10, în biserica catedrală din Arad, o rugăciune de mulțumită lui Dumnezeu și parastas pentru odihna sufletelor profesorilor și colegilor răposați.

De aici, ca niște elevi buni, au mers în corpore la Seminar, unde au fost primiți cu multă dragoste în sala festivă de rectorul Academiei Teologice Dr. T. Botiș.

Cu sfială și pietate au pășit elevii de acum 40 ani, în sala unde li s'a dat merinde sufletească, iar portretele depe pereți ale foștilor profesori, părea că tresar de bucurie, când

(Continuare în pag. III-a)

Metode în catehezație.

(Urmare din pag. 1).

al eparhiei noastre p. N. Crășmariu. Acest fel de învățământ este în același timp educativ! Cu alte cuvinte urmărește educația relig.-morală prin instrucția religiei și practica ei. Această metodă are în vedere interesul omilateral al elevului, adică nu numai inima, ci și rațiunea sau mintea. Această metodă cuprinde 5 trepte formale și anume 1. analiza, 2. sinteza, 3. asociația, 4. sistematizarea și 5. aplicarea. Să le cercetăm pe rând.

I. *Analiza* urmărește pregătirea terenului apercetiv, de pricepere, deschizând ușile sufletului elevului, ca să primiască ideile și sentimentele noi. Fără o pregătire interesantă elevul nu va înțelege istorioara și va rămâne indiferent. Pregătirea urmează după anunțarea țintei.

II. *Sinteza* nu este altceva decât predarea materialului. Predarea se face în două feluri prin lucrare din partea catechetului, sau prin citirea istorioarei de către elevi. Este mai bine să se lucreze de catechet. După lucrare urmează reproducerea piesei de către elevii. Dacă piesa este mai lungă se poate împărți în două bucăți. După reproducere urmează aprofundarea momentelor geografice-culturale-istorice și religioase-morale.

III. *Asociația* extrage învățătura relig.-morală din materie, aducându-o în legătură cu alte idei mai vechi și întărind legătura lor psihologică.

IV. *Sistematizarea* le cuprinde învățăturile câștigate în scurte sentințe morale. Învățătorul le rostește înainte iar elevii în urmă, scriindu-se pe tablă și elevii în caete.

V. *Aplicarea* este coroana lecțiunii. Catechetul pune pe elevi în anumite situații din piesa învățată, ca ei să acționeze și să lucreze după învățătura relig.-morală primită din lecție. Aici se fac îndemnuri pentru conformarea cu învățătura primită!

Prelegerile făcute după metoda treptelor formale sau psihologice sunt prelegeri metodice. Până nu de mult a fost singură și cea mai eficientă metodă în învățământul religiei.

O altă metodă, care critică aspru pe cea expusă și care este o metodă mai nouă, mai modernă, se numește metoda școlii active. La noi în România este reprezentată prin pedagogul Nisipeanu. Școala activă susține, că învăț. religiei să fie afectiv, să trezească în copil sentimente vii de plăcere și pietate față de Dumnezeu. Acest fel de învăț. relig., să ascundă intențiile didactice, să evite noțiunile, predicele morale, adică dogmatismul, raționalismul religios. Învăț. relig. să fie ținut din intuiții, imagini și scene vii. Metoda școlii active nu acceptă anunțarea țintei, nici pregătirea: Tactul psihologic al catechetului îi arată când să înceapă povestirea direct, fără țintă și fără pregătirea terenului.

După metoda școlii active predarea lecției se face prin povestirea religioasă, cerând ca istorisirea

să fie foarte amănunțită, motivată precis și făcută cu duh copilăresc. Această tratare să se facă liber și foarte atrăgător, tonul să exprime sentimentele, să se facă o mimică potrivită și gesturi convenite. Istoriorele să nu se împărțiască ci să se expună în întregime. De aci cerința, ca catechetul să fie un bun povestitor. Școala activă nu mai cere asociație, sistematizare și aplicare, de vremece susține, că povestirea relig. dată a întrunit asemenea, cerințe prin însăși puterea ei intuitivă are și putere moralizatoare, mai mult decât dicțiunile morale. Se zice, că nu este educator mai deplorabil, decât acela la care se vede intenția de a educa prin sfaturi și opreliști. Tot povestirea interesantă rămâne în locul aplicațiilor ca factor de îndrumare religioasă-morală. În metoda școlii active lucrul de căpetenie e, să-și formeze catechetul darul de a povesti.

Metoda școlii active la studiul religiei, așa cum o profesază Dl. Nisipeanu, a fost aspru criticată de școala catecheticească cernauienă, precum și de vrednicul nostru confrate catechet p. N. Crășmariu. Cea mai mare greșală a metodei Școlii active la studiul religiei este exclusivismul afectiv, adică ducerea în extrem a educației sentimentului religios, și reducerea la zero a înmulțirii cunoștințelor religioase. Partea formală a învăț. relig. este dezvoltată în detrimentul părții materiale. În privința aceasta, metoda școlii treptelor formale sau psihologice este superioară, este omilaterală, dezvoltând partea formală sentimentul, voința, caracterul, dar în același timp realizează și partea materială, înmulțirea cunoștințelor. Este un învățământ educativ.

Pentru catechizația studiului religiei ort. nu aflăm potrivit metoda școlii active în întregime. Met. șc. act. lăcăzează și denaturează istoria biblică, detragându-i caracterul revelațional. Este o metodă aptă pentru religia protestantă, mai elastică pentru chestiuni dogmatice. Apoi noauă ne trebuiesc nu numai oameni relig.-morali, ci și creștini luminați, cari să se știe apăra de atacurile sectare. Cum se vor apăra dacă nu cunosc adevărurile de credință? Și când le vor cunoaște, dacă în școala primară nu le vom predă?

Iată deci, că cea mai potrivită metodă de catechizație pentru noi rămâne cea Herbart-Zilleriană, a treptelor formale. Acolo unde această metodă pare mai rigidă, putem introduce principiile școlii active, anume în aplicare putem expune învățătura cu toată duioșia și măiestria. Asemenea pregătirea și asociația s'o facem atrăgător și în limba copilului. În felul acesta acceptând și combinând principiile școlii active cu metoda treptelor formale, vom avea rezultate frumoase.

O altă greutate ce ne stă în cale este lipsa programei analitice și a manualelor de religie aprobate de autoritățile bisericești. Sf. Sinod are în mână problema și în timpul cel mai scurt le va rezolvi. Până atunci trecutul ne va oferi prețioase lămuriri, iar ca manuale potrivite recomandăm cele ale Dr. Petru Barbu și pr. N. Crășmariu. Mulțumindu-Vă pentru atenția acordată și dorindu-Vă mult succes în activitatea catehetică, împlor darul lui Dumnezeu asupra consfătuirilor noastre.

• Protopop Ștefan Lungu

La patruzeci de ani.

(Urmare din pag. 1).

Își revăd elevii, ce vin să facă mărturisire de talanții înmulțiți.

Cu o voce care vibra de emoția momentului, părintele Cornea din Bătania spune că cei 8 elevi de odinioară, se simt fericiți că au putut veni în corpore că aici la *Alma Mater* să depună tributul lor de recunoștință și profundă amintire, față de memoria foștilor profesori și părinți sufletești. Regretă că P. Sa Episcopul Grigorie, solicitat de interese mai înalte este dus la București, roagă însă pe dl rector să talmăcească P. S. Sale omagiile celor 8 preoți, iar pe dl rector și corpul profesoral dela teologie, îi salută ca pe urmașii vrednici ai profesorilor decedați.

Dl rector Dr. T. Botiș, impresionat de recunoștința jubilanților, îi roagă ca și pe mai departe să fie fiecare în parohia sa pârghia echilibrului moral. Căci înfiat sufletul mulțimei de atâtea vicii, nădejdea o avem în preoțime, care a fost totdeauna la postul datoriei.

De aici părinții preoți au plecat la „Crucea Albă”, unde au luat masa împreună și s’au împărtășit fiecare colegilor săi, referințele pastorale și familiare.

O nouă școală românească.

Aflând bunavoință și înțelegere deplină a situației, la organele de conducere școlare ale județului, Duminecă, în 18 I. c. am avut bucuria să inaugurez nou înființata școală primară în comuna Zădărlac.

Zădărlacul e o puternică așezare germană, unde avem și o seamă de Români ortodocși. În trecut n’au avut nici școală, nici biserică. Copiii cercetau, pe cât puteau, școala din Bodrogul nou și unii școala confesională catolică, din localitate. Iar trebuințele sufletești ale credincioșilor le îndeplineau călugării sf.-tei Mănăstiri. Dar nu aveau lăcaș de rugăciuni în mijlocul lor.

De trei ani am înființat parohie ortodoxă, cu paraclis aranjat într’o casă închiriată, unde se face slujbă religioasă din două în două săptămâni. Iar acum am izbutit să înființăm și școală, deocamdată tot într’o casă particulară, închiriată. Dar de acum credincioșii, vor avea în mijlocul lor măcar pe învățător, ca povățuitor statornic.

Am intervenit la organele reformei agrare, și nu ne îndolm, că vom afla aceeași bunavoință, ca să obținem teren pentru clădirea edificiului școlar propriu. Cu sprijinul autorităților școlare și bisericești nădăjduim să putem zidi în primăvara viitoare și cu ajutorul lui

Dumnezeu să înzestram viața culturală și religioasă a credincioșilor cu școală și lăcaș de închinare.

Năzuința noastră este să realizăm, deocamdată, și aici aceeași faptă, ca în Vinga-nouă, un alt sâțșor, aparținător în cele duhovnicești administrației sf.tei Mănăstiri. Clădind o școală nouă, am adaogat salei de învățământ, în spre răsărit, și altar, ca să servească în Dumineci și sărbători și de lăcaș de rugăciune.

Arhim.

Suflarea lui Anticrist.

Multe ispite și neajunsuri s’au năpustit asupra bisericii și slujitorilor ei, mai ales în vremea din urmă. Afară de acțiunea sectară și extremistă de jos și din toate părțile, trebuie să înregistrăm — cu tristețe — și atitudinea pe care și-a însușit-o autoritatea de stat față de biserică ortodoxă.

Valului de necredință și indiferentism i-se însoțește tendința sistematică de a jigni biserică noastră, pentru a o împinge peste hotarile bugetului, alcătuit din truda și sudoarea românului ortodox. Se pot bucura de acest buget toți trădătorii și dușmanii declarați ai statului nostru, numai slujitorilor credincioși ale altarelor străbune li se fac fel și fel de dificultăți, ca doară-doră pot fi șterși de tot din bugetul statului.

Să fie biserică ortodoxă cel mai netrebnic așezământ în statul nostru și să albească ea cel din urmă drept de recunoștință din partea statului? Să fie preoțimea atât de urgisită și lipsită de nici un rol în viața noastră individuală, socială și națională? Să fie ea atât de păcătoasă și Evanghelia lui Hristos atât de mincinoasă, încât statul român să divorțeze și de una și de alta și să nu mai albească nevole de concursul lor? Zău că nu mai înțelegem nimic!..

Se întâmplă, că tocmai sub cărmuirea istoricului bisericii noastre, — tocmai sub cărmuirea omului care era chemat ca să creze condițiile de mai multă viață și prosperare a ortodoxiei, — biserică să fie stânjenită în rosturile ei duhovnicești, în misiunea ei mântuitoare. Clerul ortodox s’a așteptat la ori ce, dar numai la acest lucru nu s’a gândit!..

Înțelegem crizele vremii, înțelegem greutatea statului, înțelegem și mai mult sacrificiile pe care suntem cu toții chemați să le facem pentru salvarea momentului. Dar nu înțelegem de ce numai preoții trebuie să fie supuși unui regim de excepție și exces de sacrificii?

Nu suntem și noi oameni ca și toți oamenii? Nu avem și noi aceleași lipsuri și trebuințe ca toată lumea? Atunci de ce măsurile excepționale și excesive în contra noastră?

Noi înțelegem să facem și jertfe mai mari ca altă lume. Am făcut chiar întotdeauna. Fiindcă suntem preoți. Dar acest fapt să nu ni se socotească în rea-

itate ca o slăbiciune, nici să nu ni se exploateze slăbiciunea cu gânduri și scopuri criminale.

Să nu ni se spună că separarea bisericii de stat, cel puțin în împrejurările actuale, ar fi un avantaj pentru biserică, — și să nu ni se aducă nici exemplul Franței, unde biserica prosperează, deși e despărțită de stat. În Franța biserica n'a fost expropriată și sărăcită sistematic, cum s'a făcut la noi. Biserica Franței și-a păstrat așezămintele și averile care îi ofereau toate condițiile de menținere și prosperare, așa că astăzi un liceu confesional în Franța face chiar concurență liceelor de stat. La noi, pentru moment, ar fi un dezastru despărțirea, fiindcă suntem săraci, sau mai bine zis sărăciți. Nu am perii, ce-i drept, deoarece biserica lui Hristos e vie, luptătoare și triumfătoare, însă până la asigurarea pe alte temelii a vieții noastre vremelnice, ar trebui să suferim prea mult și prea mulți, pe nedreptul.

Clerul ortodox, să o mărturisim pe față, a așteptat din partea statului altfel de atențiune. Un tratament mai just și mai obiectiv. Cel puțin în măsura în care au beneficiat minoritarii și cultele minoritare, care în trecut ca și astăzi au tras numai folosul, iar noi am rămas cu... ponosul, trebuia să profite și biserica ortodoxă din vistieria statului român.

În prezent ne mai rămâne o singură cale, pentru a ține piept vântului de amenințare și volburii de îngrijorare care se ridică în atmosfera de viață a ortodoxiei în țara noastră: solidarizarea clerului între oaltă în jurul ierarhiei și, îndrăznim să o spunem, solidarizarea ierarhilor pentru apărarea ortodoxiei în România...

Ce trist și dureros sună aceasta concluzie scoasă din realitatea vremii! Dar trebuie strigată tare și răspicat în cele patru colțuri ale țării, ca să se trezească toate energiile latente ale ortodoxiei, — căci ne amenință înflorător suflarea lui Anticrist.

Să ne reculegem puterile măcar în ceasul al treisprezecilea, că nu e vorba numai de buget, ci de viața și viitorul ortodoxiei.

Pr. II. V. Felea

Sfințire de biserică.

În 14 Octombrie 1931, biserica din Bărăteaz, după un interval de 99 ani, fiind renovată radical, a fost sfințită de nou. Actul sfințirii l-a săvârșit părintele protopop Sava Tr. Seculin, ca delegat episcopesc, având concursul preoților: Nicolae Crișmariu din loc. Nicolae Vulpe din Iadani, Pavel Jurma din Sânt-Andrei și Pavel Tismonariu din Hodoni.

La priceasnă părintele protopop a ținut o cuvântare instructivă, care a făcut adâncă impresie asupra ascultătorilor, în mare parte veniți din alte comune, la acest act rar din viața creștinească.

La finea serviciului, în biserică reînviată și de nou împodobită, s'a săvârșit și părăstasul de 6 săptămâni pentru răposata preteasă, Sofia, soția pâr. Nicolae Crișmariu, contribuind părinții celebranți la alinarea durerii membrilor familiari.

A fost masă comună, iar după masă corul local a dat un concert foarte bine cercetat, în cadrele cărui și cercul religios al asociației preoțești „Andrei Șaguna” și-a desfășurat propaganda sa religioasă. Eră o idee fericită aceasta, ca în prezența poporului adunat din mai multe comune, preoțimea să activeze în direcția ce-i impune misiunea.

Conferința s'a deschis cu cuvântul de deschidere al președintelui cercului religios, pâr. Nic. Crișmariu, care se termină cu salutarea celor prezenți între cari s'a remarcat dl primpretore Dr. P. Manta ș. a. iar părintele Nic. Vulpe și-a dezvoltat conferința sa despre scăderile sufletești ale poporului nostru, care a fost ascultată cu atențiune și, cred, să fi avut efect asupra auditorului. De rămas bun și pâr. Jurma a ținut o vorbire instructivă poporului, făcând o bună impresie.

Am dat pe scurt aci decursul festivităților ca să se afle, că și în tractul Vinga se fac lucruri bune dar nu se dau publicității.

Cred a fi de interes să afle lumea mare, că pe când alte biserici, la frații din alte localități, s'au renovat biserici cu sute de mii, la cari au contribuit autoritățile județene, biserica din Bărăteaz s'a renovat din mijloacele proprii ale comunei bisericesti, costând lucrările 230 mii Lei. Pentru că ajutorul oferit de județ, în sumă de 20 de mii Lei, în anul trecut, ni-se pare prea neînsămnat, cu atât mai vărtos, că fraților Șvabi, cari în urma noastră s'au adresat cu cerere, județul li-a acordat 30 mii de Lei, ca să-și cumpere altă orgă la biserică, care încă nu e a lor, ci a marului proprietar.

Raportor.

† Preteasa Emilia Papp.

Soartea nemiloasă a secerat din rândul celor vii pe Emilia Papp, soția preotului Traian Papp din Bogsig. Răposata a fost fca preotului din Mănerău. Familia a dat următorul Necrolog: Adânc îndurerată, aducem la cunoștința rudeniilor, amicilor și cunoșcuților, că mult iubita noastră soție, mamă, fică, soră, cumnată și mătușă, **preteasă EMILIA PAPP, născ. Popovici**, după o lungă suferință și după împărțășirea cu Sf. Taine, a decedat în ziua de 18 Oct. 1931 la orele 20, în etate de 38 ani, în al 18 an a fericitei sale căsătorii. Pe răposata o deplâng soțul îndurerat, două fice nemăgăiate, părinții, sora și alte rudeni. Slujba înmormântării au săvârșit-o protopopul Mihai Cosma din Ineu, asistat de 6 preoți, în 20 Oct. a. c. Regre-

tata a fost o soție bună, o mamă de model și un suflet nobil.

Iubitului nostru frate întru Hristos, rămas văduv la jumătatea drumului vieții, care în timpul desfășurării momentelor tragice de veșnică despărțire, ținea strâns la piept pe lângă sfânta cruce, două orfane de 12-15 ani, și le consola încercându-și plânsul, zicându-le; „Nu plângeți, Dumnezeu ne este mângăierea” îi suntem datori o consolare. Cuvântul omenesc ori cât de măestrit, rămâne tot cuvânt, pentru un soț.

Scumpa sa soție n'a murit ci doarme! N'a murit căci mâna ei dibace mai avea de aranjat prin casa nou zidită! N'a murit căci vocea e' dulce mai trebuia să mângăie un preot năcăjlit. N'a murit căci privirea-i dulce mai trebuia să lumineze viața tinerelor mlădițe ce acum pășesc în viață. N'a murit căci în legea lui Hristos nu este moarte. N'a murit ci doarme, în căminul său, alătura de ai săi, cari o văd, îi aud glasul și îi urmează sfatul.

Bunul Dumnezeu s'o așeze în cununa celor bun-
T.

Sfințirea Castelului regal de vânatoare din Lăpușna (jud. Mureș)

Cetim în „Renașterea” din Cluj.

În Lăpușna, acest colț romantic, centrul domeniului regal de vânatoare de 90 mil jug. cu păduri seculare, Marele Rege Ferdinand în anul 1924 a dispus să se zidească un castel de vânatoare. Planul — după indicațiile sale direct — a fost întocmit de arhitectul C. Lleman, care a zidit castelul Peleş.

Castelul s'a terminat definitiv abea în anul acesta și a fost inaugurat cu ocazia vânătoarei regale din luna Septembrie a. c. M. Sa Regele Carol al II-lea, ca un bun creștin ortodox, a dispus ca inaugurarea să se facă cu festanie. Slujba sfințirii a fost săvârșită în ziua de 21 Sept. de către protopopul Reghinului Ioan Maloș. La terminarea serviciului M. Sa Regele, Marele Voivod Mihai și A. S. Principele Nicolae au sărutat crucea și s'au lăsat stropiți cu apă sfințită. Crucea făcută cu lumina de ceară pe perete M. Sa Regele a dispus să fie încadrată și acoperită cu sticlă.

La această sfințire au asistat Al. L. Principii Franz și Friedrich de Hohenzollern, Generalul Iaslevici, mareșalul Curții Regale, Anton de Mocloni, și alte notabilități.

În ziua de Joi, 24 Sept. M. Sa însoțit de Generalul Iaslevici și Dr. Blanu, a vizitat câteva comune din jurul Reghinului, între ele Deta și Petrișul. În amândouă comunele a fost la școale și biserică. La Petriș a întrebat pe pr. Radu, dacă credincioșii cercetează biserica și dacă are pocăiți în parohie. Vrând să cerceteze o casă țărănească din preajma bisericii, S'a indignat văzând că e cărclumă și e așa de aproape de biserică.

Amin...

*Ecouri depărtate, resfrânte în tăcere?
Ascultă!... ce s'aude?... e vis ori e părere?*

*Dulci școapte sunt... Cântare. Floru-i pe nevrute,
Tainic coboară 'n suflet, din înălțimi crezute.*

*Cântarea se 'ntețește, năvalnic se ridică,
Puternice acorduri tăcerea o despică.
De pare o furtună a forțelor năvală,
Pornită chiar și munții din loc să îi prăvală.*

*Din culmile tăriei, deodată apoi s'allnă,
Iar în adânc de tine, s'oprinde o lumină.
Atunci simți adevărul, că alte zări te-așteaptă,
Și sufletul nădejdea spre Domnul ș'o îndreaptă.*

*Stărnită de emoții, simțirea desmorțește,
Cerescul te înalță. În suflet se topește
A necredinței ghiață, al nepăsării sloiu.
Creștine, este corul maestrului Dragoiu.*

1931.

Tie Flaviu.

Ziua nașterii M. S. Regina Maria.

Joi în 29 Oct. a. c. orașul Arad și eparhia noastră a sărbătorit ziua nașterii M. Sale Regina Maria. În toate bisericile din Arad s'au înălțat rugi ferbinți pentru sănătatea Reginei, care în războiul pentru întregirea neamului a fost mama răniților și a celor suferinzi. Iar după războiul a făcut intervenții diplomatice ca să ni se recunoască drepturile asupra tuturor teritoriile locuite de Români.

În catedrala din Arad, serviciul divin a fost celebrat de P. S. Sa Episcopul Grigorie, asistat de consilierii: Dr. Gh. Ciuhandu, M. Păcățianu, I. Georgea, Dr. T. Botiș, D. Muscan, preoții Turic, Mihui și diaconul Măcinic. Au participat membrii Consiliul eparhial, reprezentanții armatei, în frunte cu dl. general Bălăcescu, autoritățile civile, conduse de dnii prefect Dr. Gh. Șerban și primarul Dr. C. Radu. Răspunsurile religioase le-a dat corul teologilor. Pe piața Catedralei au fost postate 2 companii de soldați cu drapelul.

La fine d. general Bălăcescu a explicat trupeii însemnătatea zilei, iar armata și publicul de pe piață au făcut ovații frenetice pentru M. Sa Regina Maria.

Casă culturală în TELA.

Astăzi în 14 Oct. sărbătoarea Pr. Cuv. Parascheva, s'a inaugurat în comuna TELA frumoasă casă culturală, ridicată cu ajutorul Excelenței Sale Domnului Ministru de curte Antoniu Mocioni, carele a donat comunei bisericești întreg materialul de construcție, iar membri societății sf. Gheorghe au jertfit banii de lipsă și lucrul cu mâinile și cărăturile. Edificiul, ca atare, să poate evalua la suma de peste 200 000 Lei.

Actul sfințirii l-a îndeplinit preotul L. Barzu din Bacamezău, cu asistența preotului Moisa Bordoș din Birchîș și localnicul Traian Petrovici.

După terminarea sfințirii, preotul L. Barzu a ținut o vorbire, laudând munificența marelui donator A. Mocioni, precum și zelul preotului local Tr. Petrovici, carele a știut însufleți pe fiii săi sufletești, la jertfe atât de mănoase.

A vorbit apoi preotul local Tr. Petrovici, făcând o amănunțită dare de seamă, despre peripețiile prin care a trecut această frumoasă înfăptuire.

Mulțumește Excelenței Sale Domnului Antoniu Mocioni, scoțând în relief și meritul prețios al Domnului Romus Rafiroi, secretar domoșnic și deputat sinodal, pentru binevoitoarea intervenție. Mulțumește călduros și fiilor săi sufletești, care au răspuns cu dragă inimă la ridicarea acestui pălat al luminei.

A urmat apoi frumoasă producție a societății sf. Gheorghe, constând din cântări, declamări și 2 piese teatrale, de cuprins instructiv, combătând viciile distrugătoare incubate la poporul nostru.

După eshaurierea programei a urmat dansul, care a ținut până în zorile zilei.

Laudă să cuvine tuturor aceluia, care au conlucrat la atingerea acestui scop mareț.

Vecinul.

Misiunea religioasă în PLEȘCUȚA.

În zilele de 17 și 18 Octomvrie s'a ținut în PLEȘCUȚA misiune religioasă, la care au luat parte Părintele misionar Zenobie Brădianu cu preoții: Alexandru Florea din Iosășel, Virgil Bulz din Gurahonț, Cornel Micușia din Aciuța și preotul locului Constantia Fărcaș.

Misiunea s'a început cu „Vecernia” de Sâmbătă după masă, la care s'au mărturisit 16 enoriași, bărbați și femei.

La ora 7 lumea se adună la „Pavecernița”, unde Părintele Alexandru Florea vorbește despre „pregătirea pentru moarte”.

Duminecă dimineața, o mândră dimineață de toamnă. Ceața care umple văile dintre dealuri, prevestește vreme bună. Tineri și bătrâni din PLEȘCUȚA și

din satele vecine, în haine de sărbătoare, se îndreaptă spre biserica, care de astădată se dovedește neîncăpătoare, fiind prezenți peste 300 de enoriași, între cari se remarcă prezența intelectualilor: Ioan Hârduțiu notar comunal, Zaharie Neamțu inv. pensionat, Gheorghe Șurtea primar, Ioan Ionuș învățător — Tălagiu, — Ioan Demetrescu inv. — Guravăli, — Octavian Hârduțiu inv Dumbrava, apoi Groasnicu Dimitrie și alții...

La sfta Liturgie servesc cinci preoți, răspunsurile liturgice au fost date de corul din PLEȘCUȚA condus de tinerul și harnicul învățător Hârduțiu din Dumbrava. Predică Părintele misionar Z. Brădianu despre „adevărată Biserică”. După sf. Liturgie avem un moment de înălțare sufletească: o fetiță nebotezată la vârsta de 5 ani e prezentată de nașa ei, D-na Șurtea, spre a fi botezată, „Viorica” primește botezul ortodox cu voia părinților ei, cari se bucură cu toți cei prezenți că au putut o abate din calea greșită în care au lăsat-o până acum. Poporul venit la praznuire din comunele vecine, după terminarea sf. Liturghii a fost reținut la masă de către cei din localitate.

La ora 3 s'a ținut „Vecernie” cu „sf. Maslu”, când Părintele Bulz vorbește despre aceasta taină și puterea ei, după cari Părintele Fărcaș mulțumește preoților misionari pentru osteneala lor și poporului care a umplut biserica de aici și din satele vecine și se roagă lui D-zeu ca sămânța sămănată în aceste două zile, să deie roadă cu belșug. Părintele misionar în cuvinte alese laudă pe preot și enoriașii săi, în nădejdea unui seceriș bogat.

In atenția Dlor Caticheși.

Singurele manuale de religie pentru școlile primare, aprobate de sf. Sinod, sunt cărțile de preotul N. Crișmariu: Istorie de biblice Lei 22; Istorie de bisericești Lei 20 — și Catechismul Lei 20.

Carte de rugăciuni pentru elevii școlilor primare de Dr. Grigorie Comșa, episcopul Aradului, legată în pânză, Lei 15.

De vânzare la Librăria Diecezană. Arad.

Aviz.

Rugăm, pe această cale, pe toții abonații restanți pe a. 1931 la foaia „Biserica și Școala”, să binevoiască a-și regula abonamentul personal și al parohiei, cu posibilă urgență.

Administrația foil
„BISERICA și ȘCOALA”
Arad, Str. Eminescu No. 18.

INFORMAȚIUNI.

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, s'a întors dela București Sâmbătă în 24 Octomvrie a. c.

Cununie. Duminică, în 25 Octomvrie a. c. s'a celebrat, în catedrala din Arad, cununia dsoarei Aurica Popovici, fiica dlui Dr. N. Popovici, profesor la Academia Teologică din Arad, cu dl Iancu Conclatu, director de bancă, fost deputat. Actul cununiei l-a celebrat P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, asistat de I. P. C. Lor Arhimandriții Morușca și Suclo, părintele protopop-consilier eparhial M. Păcățianu, preoții C. Turic din Arad și diaconul Măcinic. Dorim tinerel părechi, multă fericire.

E fruntaș Măria Sa Voevodul Mihai, fiul M. S. Regelui nostru. E cel dintâi grad în armata română, pe care Măria Sa l-a căpătat cu prilejul zilei de naștere a M. S. Regelui.

Țara picioarelor goale. Deputatul american W. I. Sirovich (care a fost săptămâna trecută la Conferința interparlamentară din București) spune despre țara noastră:

„România e o santinelă a civilizației occidentale în Orient. Nicăeri însă n'am văzut atâtea picioare goale, nicăeri. În România le-am întâlnit pretutindeni. Până și în capitala țării. Acum în mijlocul toamnei. Sunt oare oamenii atât de săraci?”

Deputatul american se vede că nu cunoaște treburile din țara noastră. Că dacă le-ar cunoaște nu s'ar mai mira.

Serbare în Arad-Grădiște. Societatea Națională a Femeilor ort. romne, filiala parohială Arad-Grădiște, în seara zilei de 24. Octomvrie a. c. a aranjat o serbare în favorul șomerilor. Serbarea a reușit peste așteptate, ceea ce se datorește în primul loc Dnei Natalia Eșanu, președinta Societății și celorlalte membre din Comitetul de conducere, cari, uitând de orice supraaboseală, au făcut propaganda carității creștine, pregătind totul, astfel, că rezultatul de 7024 Lei, venit curat din un cartier sărac și plin de șomeri — dovedește o muncă stăruitoare.

Venitul curat de 7024 Lei se va vărsa la fondul șomerilor, chivernisit de Onor. Primăria a Municipiului Arad.

Șapte ortodocși într'un sat? Ziarul „Curentul” din 6 Octombrie a. c. scrie că, în com. Bodoș, jud. Trei-scaune din Ardeal, sunt numai 7 creștini ortodocși, restul sunt de alte confesiuni, streine.

Acel 7, gospodari, au ridicat o biserică cu bani din avutul lor și adunați cu cheta. Cinste lor că azi în epoca materialismului au luptat bărbătește, nu numai de a-și păzi credința, ci de a ridica și biserică în comuna lor, care credem că cu timpul se va umplea cu noi creștini întorși la adevăr, de care au fost depărtați cu silnicie de ungurii catolici.

Mulțumită publică. Subscrisul aduc cele mai calde mulțumiri P. S. Sale Părintelui Episcop Grigorie pentru cuvintele de profundă mângăiere, prin cari a benevoit a-mi alina durerea, la moartea regretatei mele soții Aurelia. Asemenea mulțumesc din inimă P. C. părinți, protopopi și preoți, cari m'au mângălat în scris sau verbal. Tot aci exprim sincere mulțumiri P. C. Sale părintelui; protopop P. Marșeu și fraților colegi, cari au luat parte activă la înmormântarea neuitatei mele soții.

Nădab, la 27 Octombrie 1931.

Dumitru Popa
preot.

Câți citesc? Din 18 milioane de cetățeni ai României abea 200.000 citesc ziare. Din 500.000 „intelectuali” abia 7000 citesc cărți. Din 100.000 de îmbogățit peste noapte abia 50 în toată țara sunt amatori de pictură și vre-o 20 de sculptură. Sunt însă sute de mii de cetățeni care își plătesc în fiecare seară intrarea la cinematograful.

Profesori ajunși învățători. Nu sunt atâtea locuri câți profesori de liceu sunt în țara. Ca să nu moară de foame au cerut Ministerului Școalelor să-i numească la sate ca învățători. Și au fost numiți după ce au dat și examen de învățător. Sunt deocamdată 60 de profesori, numiți ca învățători la sate.

Greu cu slujbele!

Parohii vacante.

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr 3974/931, pentru îndeplinirea parohiei întâia vacantă din Macea, care este de clasa *primă*, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima publicare în organul „Biserica și Școala.”

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una seshune parohială în extindere de 32 jughecadastrale, cu drept de pășunat.
2. 1 și jumătate teren arabil ca bir parohial.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației dela stat.
5. Locuință în natură cu grădina.

Preotul ales va trebui să catechizeze la școlaele din loc. Va suportă toate impozitele după venitul său preoțesc.

Parohia fiind de clasă primară, recurenții vor avea să prezinte dovezi despre pregătirea cerută pentru parohii de clasă primă și despre 8 clase de liceu și bacalaureat.

Recurenții, cu prealabila știre a protopopului tractual, se vor prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Macea, pentru a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorie. Cererile însoțite de adnexele

necesare, adresate Consiliului parohial din Macea, se vor înainta în termen concursual Oficiului protopopesc din Arad.

Recurenții din altă dieceză vor alătura la cererea de concurs actul de învoire din partea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop diecezean din Arad.

Consilul paroh ort. rom. din Macea.

In înțelegere cu *Tratan Vafian* m. p. protopop.

3-3

Pentru îndeplinirea parohiei din Ghiroda, protopopiatul Timișorii, devenită vacantă prin mutarea preotului Virgil Popoviciu la parohia din Timișoara-Mehala, se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela prima apariție în organul diecezean „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială.
2. Birul legal.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.
5. Casă parohială.

Preotul ales va suporta toate impozitele după beneficiul din parohie. Va servi și va predica regulat în sf. Biserică. Va catehiza la școala primară fără altă remunerație din partea parohiei.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți se cere să aibă calificarea regulamentară.

Cel doritori a compete la acest post, se vor prezenta, în cutare Duminică sau sârbătoare, în sf. Biserică din comuna Ghiroda, spre a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorice, conformându-se strict §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate consiliului parohial din Ghiroda, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ortodox român din Timișoara, Iosefin str. Mircea Vodă Nr. 6.

Cel din altă dieceză vor cere prealabil binecuvântarea Prea Sf. Sale Părintelui Episcop diecezean, spre a putea recurge.

Ghiroda, din ședința consiliului parohial, ținută la 16 Septembrie 1931.

In înțelegere cu *Dr. Patricle Țurca* protopopul Timișorii.

3-3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante **Dumbrava cu filia Rostoci**, protopopiatul Gurahonțului, se publică concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima publicare în organul of. „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Birul parohial legal din matră și din filie;
2. Stolele legale;
3. Casă parohială nu este;
4. Intregirea dela stat, pe care parohia nu o garantează.

5 Parohia e de clasa III (trela).

Alesul va catehiza, va predica regulat în sf. biserică din matră și filie, tot astfel va achita din al său contribuția după venitul său.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și înaltimeze cererea de concurs, adresată consiliului parohial din Dumbrava-Rostoci, Oficiului Protopopesc în Gurahonț și în conformitate cu Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în termenul legal în sf. biserică din Dumbrava și Rostoci pentru a-și arăta destoinicia în rituale și oratorice.

Cel din alte eparhii vor produce și aprobarea Prea Sfinției Sale Părintelui nostru Episcop, pentru a putea concura la această parohie.

Consiliul parohial

In conțelegere cu: *Const. Lazar* protopop

1-3

Pentru îndeplinirea parohiei din **Topovățul-mare** cu filia Topolovățul-mic, devenită vacantă prin alegerea preotului Iosif Goanță de protopop al tractului Belint, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima apariție în organul diecezean „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt:

1. Casă parohială cu intravilan,
2. Sesiunea parohială,
3. Stolele legale,
4. Intregirea dotației dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul din parohie, va predica regulat și va catehiza elevii dela școala primară din loc, fără altă remunerație dela parohie.

Parohia fiind de clasa I, dela recurenți se cere calificarea pentru parohii de cl. primă.

Concurenții se vor prezenta în vre-o duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Topolovățul-mare, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorice, conformându-se §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate Consiliului parohial din Topolovățul-mare, le vor înainta Oficiului protopopesc al Belintului în Recaș.

Cel din altă eparhie vor cere prealabil binecuvântarea Prea sfinției Sale Părintelui Episcop eparhial spre a putea recurge.

Topolovățul-mare, din ședința Consiliului parohial ținută la 20 Septembrie 1931.

Consiliul parohial.

In înțelegere cu: *Iosif Goanță*, protopop.

1-3

Redactor responsabil: SIMION STANA.